

Pedro Almodóvar

Posledný sen

Ljndeni

Posledný sen

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Pedro Almodóvar

Posledný sen – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

**Pedro
Almodóvar**
Posledný sen

Pedro Almodóvar

Posledný sen

Zo španielčiny preložila Eva Reichwalderová

Ljndeni

Pedro Almodóvar: *El último sueño*
Copyright © 2023, Pedro Almodóvar
Translation © Eva Reichwalderová, 2023
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2024

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3856-9
ISBN e-knihy 978-80-566-3870-5 (1. zverejnenie, 2024) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3871-2 (1. zverejnenie, 2024) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-3869-9 (1. zverejnenie, 2024) (ePDF)

*Pre Lolu Garciovú,
môjho brata Agustína a Jonása Peiróa*

OBSAH

Úvod	13
1. Návšteva	19
2. Príliš veľa obmien	39
3. Zrkadlový obrad	55
4. Jana, šialená Šípková Ruženka	73
5. Posledný sen	95
6. Život a smrť Miguela	101
7. Spoved' sexsymbolu	123
8. Trpké Vianoce	139
9. Zbohom, vulkán	157
10. Vykúpenie	163
11. Spomienka na ničotný deň	179
12. Zlý román	191

A obsahovali aj príbehy o chvíľach, ktoré mu boli vzácne a o ktoré sa nemohol s nikým podeliť. Letmé pohľady na chlapcov, ktorí mu sedeli na prednáškach alebo s ktorými sa stretával na koncertoch. Niekedy boli vzájomné, ich intenzita bola nezameniteľná. Verejné uznanie mu lichotilo a bol vďačný za davy, ktoré priťahoval, no v pamäti si uchovával najmä náhodné, tiché a tajné stretnutia. Bolo by zvláštne, keby si do denníkov nezaznamenal posolstvo tajnej energie pohľadu.

Colm Tóibín, *Čarodejník. Príbeh Thomasa Manna*

ÚVOD

Oslovili ma niekoľkokrát, aby som napísal svoju autobiografiu, ale vždy som odmietol. Navrhli mi, že ju namiesto mňa môže napísať niekto iný, ale pri predstave, že uvidím knihu, ktorá bude výlučne o mne, sa vo mne spúšťa niečo ako alergická reakcia. Nikdy som si nevedol denník, a keď som sa o to párkrát pokúsil, nedostal som sa ďalej ako na druhú stranu. Touto knihou si však čiastočne protirečím, pretože v istom zmysle pripomína autobiografiu, hoci neúplnú, pochmúrnú a záhadnú. Napriek tomu si myslím, že čitateľ sa o mne ako o filmárovi, fantastovi (spisovateľovi), ale aj o tom, ako sa v mojom živote prelína jedno s druhým, z nej dozvie veľmi veľa. Nie je to jediné, v čom si protirečím. Napísal som, že som si nevedol denník, a predsa sú v knihe štyri texty, ktoré dokazujú opak: ten o smrti mojej matky, o tom, ako som navštívil Chavelu Vargasovú v Tepoztláne, Spomienka na ničotný deň a Zlý román. Sú autentické a verne zachytávajú môj život v danom období. Zbierka poviedok, ktorú držíte v rukách (všetky texty v tejto knihe považujem za poviedky, nerozlišujem žánre), je dôkazom, že medzi tým, čo píšem, natáčam a žijem, je veľmi úzky vzťah.

Nepublikované poviedky spolu s množstvom ďalších textov mi v kancelárii usporiadala a odložila moja asistentka Lola Garciová. Povyberala ich zo starých modrých zakladačov, ktoré zachránila v chaose mojich nespočetných sťahovaní a spolu s Jaumem Bonfillom sa ich rozhodli oprášiť. Nečítal som ich, odkedy som ich napísal; Lola všetky založila a ja som na ne zabudol. Keby ma o to nepožiadala, pochybujem, že by som si ich po desiatkach rokov zabudnutia niekedy prečítal. Povyberala tie najlepšie a čakala, ako zareagujem. Vzácné chvíle voľna medzi preprodukciou a postprodukciou filmu *Extraña forma de vida* (*Zvláštny spôsob života*) som si teda krátil čítaním svojich starých poviedok. Nezasahoval som do nich, oživoval som spomienky. Spomínal som na časy, keď som ich písal, a uvažoval som, čo všetko sa zmenilo odvtedy, čo som zmaturoval a skončil školu.

Písal som od detstva, vždy som sa považoval za spisovateľa. Odjakživa som vedel, že sa chcem venovať literatúre, ale nie som si istý, či sa mi to podarilo. Zo svojej lásky k literatúre a k písaniu som sa vyznal v dvoch poviedkach: *Život a smrť Miguela* (napísal som ju počas niekoľkých popoludní v rozmedzí rokov 1967 – 1970) a *Zlý román* (napísal som ju tento rok).

S niektorými poviedkami som sa zmieril a spomenul som si, ako, kde a za akých okolností som ich napísal. Spomínam si, ako sedím pod viničom na dvore rodinného domu v Madrigalejos, ako na stroji Olivetti píšem *Život a smrť Miguela*, vedľa mňa visí králik stiahnutý z kože a pripomína nechutnú mucholapku. Alebo ako sedím začiatkom sedemdesiatych rokov po pracovnom čase v kancelárii spoločnosti Telefónica, píšem potajomky, aby ma nikto nevidel. Alebo klasicky oproti oknu, a to na všetkých miestach, kde som býval.

Poviedky dopĺňajú moju filmovú tvorbu: niekedy vznikli ako bezprostredný odraz reality, ktorú som prežíval, a po rokoch boli

sfilmované (*Zlá výchova*, niektoré sekvencie vo filme *Bolest' a sláva*), prípadne na svoje filmové spracovanie ešte len čakajú.

Všetko sú to iniciačné texty (zatiaľ som túto etapu ešte neukončil) a mnohé z nich sa zrodili ako únik z nudy.

V roku 1979 som vytvoril kontroverznú a v mnohom neuchopiteľnú postavu Patty Diphusy (Spoved' sexsymbolu), a nové storočie som začal písaním kroniky o tom, ako som sa stal sirotou (Posledný sen). V nasledujúcich textoch, dokonca aj v poviedke Trpké Vianoce, kam som si dovoľil zaradiť *set piece* o Chavele Vargasovej, ktorej hlas dotvára nezameniteľnú atmosféru viacerých mojich filmov, upriamujem pohľad na seba a v poviedkach Zbohom, vulkán, Spomienka na ničotný deň a Zlý román sa stávam literárnou postavou. Ako nová postava som protikladom Patty Diphusy, hoci spolu tvoríme tú istú osobu. V 21. storočí sa stávam pochmurnejším, prísnejším a melancholickejšým, chýba mi sebavedomie, som neistejší a bojazlivejší: a práve v tom nachádzam inšpiráciu. Dôkazom toho sú filmy, ktoré som natočil, najmä však tie za posledných šesť rokov.

Všetko je v tejto knihe. Zároveň som si uvedomil, že keď som sa na začiatku sedemdesiatych rokov presťahoval do Madridu, už som bol človekom, ktorým som sa stal: z poviedky Návšteva sa v roku 2004 stal film *Zlá výchova*, a keby som mal vtedy peniaze, bol by som debutoval ako režisér s filmom Jana, šialená Šípková Ruženka alebo Zrkadlový obrad, pokračoval by som v kariére a nakrútil by som rovnaké filmy ako doteraz. Nechýbajú tu však ani texty, ktoré som napísal pred príchodom do Madridu, konkrétne v rokoch 1967 až 1970: Vykúpenie a už spomínaná poviedka Život a smrť Miguela. V oboch riešim vnútorný rozpor medzi tým, že som práve skončil školu, ale zároveň som ako mladý človek znechutený z prostredia, v ktorom vyrastám. Báľ som sa, že ostanem uväznený na dedine, potrebo-

val som odtiaľ čo najskôr utiecť a presťahovať sa do Madridu (tie tri roky som žil s rodinou v Madrigalejos v provincii Cáceres).

Snažil som sa do poviedok nezasahovať, chcel som ich publikovať také, ako som ich napísal, ale musím sa priznať, pri poviedke *Život a smrť Miguela* som sa revízii nevyhol; štýl bol na môj vkus príliš strojený, zľahka som ho upravil. Keď som si túto poviedku po viac ako päťdesiatich rokoch prečítal, prekvapila ma. Presne som si pamätal základnú ideu, na ktorej som postavil celý príbeh: prerozprávať život naopak. Bol to pôvodný a dovoľím si tvrdiť, že aj originálny nápad. O desaťročia neskôr som si myslel, že tvorcovia *Benjamina Buttona* mi ho ukradli. Samotný príbeh je konvenčný a v istom zmysle odráža moju životnú skúsenosť, ktorá bola v tom čase veľmi skromná. Dôležitý bol nápad. Napísal som príbeh o pamäti a bezmocnosti bojovať proti plynúcemu času, no zabudol som na to, a to ma udivuje. Náboženská výchova ovplyvnila všetky moje poviedky zo sedemdesiatych rokov.

Radikálna zmena prichádza v roku 1979, keď som vytvoril postavu Patty Diphusy; predstaviť ju čitateľom vo víre sedemdesiatych rokov však nebolo možné. Predstavoval som si sám seba, ako sedím za písacím strojom, čo robím, ako žijem a píšem závratnou rýchlosťou. Minulé storočie som sa rozhodol zavŕšiť Posledným snom, dňom, keď som osirel. Musel som sem zaradiť aj túto krátku kroniku, pretože hoci má len päť strán, patrí k tomu najlepšiemu, čo som doteraz napísal. Nerobí to však zo mňa veľkého spisovateľa. Mohol by som sa ním stať, keby sa mi podarilo dať dohromady aspoň dvesto strán textu rovnakého kalibru, ale na to, aby som napísal Posledný sen, bolo potrebné, aby zomrela moja matka...

Okrem súvislosti medzi filmom *Zlá výchova* a poviedkou *Návšteva* sa už aj v mojich súčasnejších textoch objavujú mno-

hé témy, ktoré sú prítomné tiež vo filmoch a dávajú im špecifickú formu. Jednou z nich je posadnutosť Cocteauovým *Eudským hlasom*, čo bolo evidentné v *Zákone túžby*. Cocteauovo dielo stálo aj pri zrode *Žien na pokraji nervového zrútenia*, malo vplyv na *Zlomené objatia* a napokon sa v roku 2020 stalo rovnomeným krátkometrážnym filmom *The Human Voice* s Tildou Swintonovou v hlavnej úlohe. V poviedke *Príliš veľa obmien* píšem o jednom z kľúčových prvkov filmu *Všetko o mojej matke*: o eklektizme – zmesi žánrov a diel, ktoré na mňa zapôsobili; okrem Cocteauvho monológu to bola aj *Električka zvaná Túžba* Tennesseeho Williamsa (aj moja produkčná spoločnosť nesie názov *Túžba*, v španielčine *El Deseo*) a film Johna Cassavetesa *Opening Nights*. Privlastnil som si všetko, čo sa mi dostalo do rúk alebo sa mi len mihlo pred očami, naložil som s tým podľa seba, akoby mi to patrilo, hoci na Leóna z poviedky *Príliš veľa obmien* nemám.

Režisérom sa stávam uprostred postmodernej explózie: nápadov je veľa, inšpirácia prichádza zo všetkých strán, štýly a obdobia sa miešajú, neexistujú žiadne rodové predsudky ani getá; neexistujúci trh, len túžba žiť a tvoriť – ideálna živná pôda pre niekoho ako ja, niekoho, kto chcel dobyť svet.

Mohol som čerpať inšpiráciu z nádvorí domov v La Manchi, kde som strávil svoje rané detstvo, z tmavej koncertnej sály lokálu Rock-Ola a v prípade potreby siahnuť po podnetoch z najzlovestnejšieho obdobia stredného detstva a dospievania, ktoré som prežil v saleziánskej internátnej škole – väzení. Boli to búrlivé roky, no mal som príležitosť aj zažiť, pretože zvukovou kulisou saleziánskej hrôzy boli sväte omše v latinčine, počas ktorých som spieval ako sólista v kláštornej zbore (*Bolest a sláva*).

Dnes už môžem povedať, a aj táto kniha o tom svedčí, že na moju kariéru mali kľúčový vplyv tieto tri miesta: La

Mancha a nádvorí domov, kde ženy paličkovali čipky, spievali a ohovárali celú dedinu; výbušný, neviazaný a slobodný nočný Madrid v rokoch 1977 – 1990 a tmárska náboženská výchova, ktorej sa mi dostalo od saleziánov začiatkom šesťdesiatych rokov. V tejto zbierke poviedok však nájdete aj El De-seo (Túžbu), nielen moju túžbu produkovať filmy, ale aj moje bláznovstvo, odhalenie a zvyky, ktorým sa treba podriaďiť, akoby sme boli súčasťou textu španielskeho bolera.

NÁVŠTEVA

V malom extremadurskom mestečku púta pozornosť chodcov svojím extravagantným zjavom asi dvadsaťpäťročné dievča. Je poludnie a jej oblečenie, už samo osebe veľmi nápadné, pôsobí vo svetle slnečných lúčov ešte nevhodnejšie. Ona však kráča so vztýčenou hlavou a nechápavé pohľady okoloidúcich si nevšíma. Mladá žena sa pohybuje sebaisto, akoby sa držala dobre premysleného plánu. Má oblečené rovnaké šaty, klobúk a ďalšie doplnky ako Marlene Dietrichová vo filme *The Devil is a Woman*, keď zvädzala dôležitého úradníka, aby jej a Césarovi Romerovi zaobstaral pasy. Žena sa pohybuje ako verná kópia slávnej hviezdy, no v prostredí malého mesta tento sofistikovaný a anachronický obraz pôsobí nepochopiteľne a škandalózne.

Žena sa zastaví pri vstupnej bráne do školy otcov saleziánov a vojde do budovy s rovnakým odhodlaním, s akým pred chvíľou vykračovala po ulici. Ani náznak zaváhania. Pôsobí, akoby jej priestory školy boli známe. Z vrátnice sa ozval udivený kňaz:

„Čo si želáte, slečna?“ spýtal sa rozpačito.

„Prišla som za pánom riaditeľom,“ odpovedá s ohromujúcou prirodzenosťou. Kňaz sa na ňu zdesene pozrie a vyblaboce:

„Neviem, či je v škole.“

„Ak sa nemýlim, o takomto čase zvykne byť v kancelárii.“

Hoci sa mladá žena vyjadruje rázne, nepôsobí to ako provokácia. Kňaz si ju premeria od hlavy po päty, no nevie, ako jej má odpovedať. Nemal by ju pustiť dnu, vyzerá viac než škandalózne, pomyslí si.

„Ako by som vám to... viete, toto je škola pre chlapcov a...“

„A čo?“

„No... vy... vaše šaty...“

„Čo je zlé na mojich šatách?“ Mladá žena si ich v rýchllosti poobzerá, akoby hľadala nejakú škvrnu alebo dieru. „Nepáčia sa vám?“

„O to nejde...“

„A o čo teda? Nechcete mi azda naznačiť, že vaši žiaci ešte nikdy nevideli ženu.“

„Slečna!“

Preruší ho:

„Je alebo nie je pán riaditeľ vo svojej kancelárii?“

„Možno vás teraz nemôže prijať.“

„Prišla som sem vo veľmi naliehavej záležitosti. Je to pre neho rovnako dôležité ako pre mňa. Neobťažujte sa, nemusíte mi ukazovať cestu, viem, kadiaľ mám ísť. Chodil sem môj brat a často som ho tu navštevovala.“

Nečakala na odpoveď a vošla do úzkej chodby vedúcej na školský dvor. Kňaz nervózne cupitá za ňou.

„Slečna, slečna!“

„Sú to tie dvere naľavo, však?“

„Áno, tamtie.“ Kňaz s údivom sleduje, ako mu mizne z dohľadu.

Školský dvor je opustený. Dnes je sviatok a chovanci nie sú v škole, ale v meste. Zostali tu len poškolační a bifľoši. Mladá žena

ostentatívne zostupuje po schodoch na nádvorie, priamo k dverám, na ktoré ukázal kňaz. Dvakrát alebo trikrát zaklope a čaká. „Vstúpte,“ ozve sa zvnútra. Otvorí dvere a vojde dnu. Za stolom sedí asi štyridsaťpäťročný mních a pri pohľade na ňu sa zháči.

„Kto ste?“

„Nedívajte sa tak na mňa. Som sestra jedného z vašich bývalých žiakov. Prišla som sa porozprávať,“ oznámi kňazovi žena a uvoľnene sa usmeje.

Riaditeľ na ňu zagáni, ale zaujíma ho, čo je za tým.

„O akom žiakovi hovoríte?“

„Som sestra Luisa Rodrígueza Bahamondeho.“

Po vyslovení toho mena páter zmení výraz a nedokáže zakryť zvedavosť. Hľadá na ňu podozrievavo, jej výzor ho mátie, ale hľadá čokoľvek, akýkoľvek detail, ktorý by ho utvrdil v tom, že hovorí pravdu.

„Vy ste Luisova sestra?“ opýta sa rozrušene a dievča chladne prikývne. „Boli sme si s vašim bratom veľmi blízki, nebol pre mňa obyčajným žiakom.“

V pátrových slovách počuť nostalgiu.

„Prišla som vám o ňom porozprávať.“

„Budem rád, už je to tak dávno, čo sme sa videli! Boli sme dobrí priatelia... Ale keď chlapci ukončia štúdium, zabudnú na nás. Dokonca som mu napísal list, lebo som chcel vedieť, ako sa mu darí, ale neodpovedal mi. Ako sa má? Viem si predstaviť, že sa poriadne zmenil, vyrástol a stal sa z neho muž. Keď sa na vás pozerám, musím uznať, že sa podobáte. Máte rovnaké oči.“

Žena sa tvári vážne a mlčky počúva.

„Pre svoje duchovné poslanie som, samozrejme, nemal deti, ale cítim rovnakú potrebu ako každý človek chrániť a vychovávať tých, pre ktorých sa život ešte len začína.“ Páter sa na chvíľu odmlčí. Dievča ho skúmavo pozoruje, nepohne ani

brvou. Sotva si ju všima, je zahĺbený do spomienok. „Váš brat Luis bol pre mňa ako syn. Som rád, že ste prišli. Ako sa voláte?“

„Paula.“

„Mám veľa otázok, ale najprv mi vysvetlite dôvod svojej návštevy.“

„Nemám pre vás dobré správy.“

„Čo sa stalo?“

„Pred niekoľkými mesiacmi moji rodičia zahynuli pri autonehode.“

„To je hrozné. Úprimnú sústrasť.“

Riaditeľ zármutok nepredstiera. Odkedy Paula vstúpila do kancelárie, snaží sa nevšimáť si jej nezvyčajné oblečenie. Predstava, že je Luisovou sestrou, ho nesmierne potešila, ale keď mu s ľadovým výrazom v tvári oznámila, že jej rodičia sú mŕtvi, jej čudné spôsoby, extravagantné a neprístojné šaty ho miatli ešte viac. Nechcel zbytočne vyhrocovať situáciu, preto sa zdržal akéhokoľvek komentára. Rozhovor však uviazol v predstieranej úprimnosti a to sa mu nepáčilo.

„Bola to strašná rana,“ pokračuje Paula. „Posledné mesiace boli neznesiteľné, až teraz sa cítim pripravená bojovať.“

Pauline slová v kombinácii s vyzývavým odevom vyznievajú falošne, ale jej impozantný tón nedáva priestor na námietky.

„Boh vám pomôže, dôverujte mu, nie ste v tom sama.“

Obaja chvíľu mlčia, potom sa jej kňaz znevrady spýta:

„A Luis, ako to prežíva...?“

„Cestoval s nimi, nikto neprežil.“

„Božemôj! Luis!“

Pre kňaza je to tá najhoršia správa. Nehybné sedí pri stole, vytriešťa oči na Paulu, ale nevidí ju, pozerá sa na Luisa. Opakovane vyslovuje jeho meno a oči sa mu zalejú slzami. Paula sa ani nepohne, odmerane ho pozoruje. Čas plynie.

„Prepáčte mi, vášho brata som mal veľmi rád. Keby som mal syna, ľúbil by som ho rovnako. Videl som ho vyrastať... Je to strašné. Koľko mal rokov?“

„Dvadsaťštyri.“

Riaditeľ školy je zronený, lomcuje ním žiaľ. Správa ho poriadne zaskočila. Znova sa pozrie na Paulu, jej šaty mu pripadajú čoraz trápnejšie a nevhodnejšie. Rozčuľuje ho odmeranosť, s akou hovorí o rodinnom nešťastí. Ako môže tak ľahostajne konštatovať, že rodičia a brat sú mŕtvi? Paula sedí oproti nemu a pôsobí neuveriteľne nadradene, akoby ju ani smrť nemohla vyviešť z miery. Čo skrýva za rúskom arogancie? O čo jej ide?

„Priniesla som vám Luisovu fotografiu. Je jedna z posledných, možno by ste si ju chceli nechať.“

„Samozrejme, veľmi rád.“

Riaditeľ bol od začiatku presvedčený, že by pred Paulou nemal tak otvorene prejavovať náklonnosť k bývalému žiakovi, veď ju ani nepozná, ale potreba hovoriť o Luisovi bola taká silná, že sa zabudol kontrolovať. Pohľad na sestru ho vrátil do reality a ihneď si uvedomil, že urobil chybu, hoci v podstate vyslovil len to, čo už predtým povedal aj Luisovým rodičom, keď ho prišli ešte ako žiaka navštíviť. Tí však reagovali inak. Boli hrdí na to, že ich syn je chránencom najvýznamnejšej osoby v škole.

Správa o Luisovej smrti ho zdrvila a z Paulinej prítomnosti bol nervózny.

„Nech sa páči, vezmite si ju,“ hovorí mu, „bolo to fotené krátko pred nehodou.“

Luis bol na fotografii od pásu hore nahý a vyzeral neodolateľne. Hľadel na nich tak, akoby chcel vypovedať všetko a nevysloviť pri tom jediné slovo. Páter si spomenul, ako Luisa žiadal, aby mu poslal fotku, no ten to nikdy neurobil.

„Zmenil sa, ale keby som ho zbadal na ulici, spoznal by som ho. Nemôžem uveriť, že je mŕtvy.“

Na kňazov smútok Paula cynicky odpovedá: „Smrť by pre vás mala byť znesiteľnejšia ako pre nás.“

„Prečo si to myslíte?“ páter nerozumie, čo tým chcela naznačiť.

„Boh je na vašej strane a to musí byť veľká útecha. Predpokladám, že ak vás postihne akékoľvek nešťastie, staviate sa k nemu inak ako my.“

Riaditeľ sa na ňu nechápavo pozrie, ale nepovie ani slovo.

„Duchovná služba nás nechráni pred ľudskou bolesťou,“ namietla po chvíli podráždene a usiluje sa udržať emócie pod kontrolou. Dáva si pozor, aby nevybuchol a nevykričal drzej žene, čo si o nej myslí. „Ale o tom teraz nehovorme, porozprávajte mi o svojom bratovi. Čo robil v posledných rokoch, aký bol?“

„Venoval sa najmä literatúre. Bol jej oddaný, veľmi však svojej práci neveril. Mal sa síce ešte čo učiť, no napísal niekoľko zaujímavých textov, hoci on ich za také nepovažoval. Mali sme sa veľmi radi,“ rozrozprávala sa Paula s kamenným výrazom v tvári. „Vyrastali sme spolu, poznala som ho rovnako dobre ako seba, nemali sme pred sebou žiadne tajomstvá. Prišla som sem, lebo som si istá, že by si to môj brat želal.“

Paula hovorí pokojne, ale bez zľutovania. V jej slovách sa zračí skrytá hrozba. Atmosféra hustne, riaditeľ je nervózny a nevie, ako by sa mal správať, čo a ako by mal povedať, aby situáciu ešte nezhoršil, pretože si želá len to, aby mu dievča rozprávalo o Luisovi. V tej chvíli však Paula vytiahne rúž a zrkadielko a pred užasnutým pohľadom kňaza si zmyselne namaľuje pery. Po tejto smiešnej provokácii sa kňaz už neovládne:

„Slečna, nemyslíte si, že to prehánate?“

„Čo prehánam?“ zastaví sa a upriami naňho pohľad.

„Tá vaša frivolnosť!“

Paula sa usmeje.

„Hm, milujem frivolnosť.“

„Prečo ste ma prišli navštíviť v takom vyzývavom oblečení? Okrem toho, že je to nevhodné, je to aj komické!“

Paula nie je prekvapená náhlou zmenou kňazovho správania a nepríjemným smerom, ktorým sa rozhovor ubera. Naďalej kontroluje situáciu a bezostyšne pokračuje.

„Chápem. Ste rehoľný kňaz a všetko, čo prichádza zvonku, vám asi pripadá nevhodné.“

„Nerozumiem, čo tým chcete povedať,“ páter už svoje podráždenie neskrýva.

„Vysvetlím vám dôvod,“ odpovedá ochotne, akoby chcela vyrozprávať nejaký príbeh. „Známa hviezda, Marlene Dietrichová... Poznáte ju?“

„Nie,“ odvetí páter automaticky a premýšľa, čo tá bláznivá ženská chystá.

„Zbožňujem Dietrichovú. V jednom zo svojich starých filmov vystupuje v rovnakom modeli šiat, ako mám práve na sebe, a spieva v ňom niečo ako...“

Paula sa postaví a začne spievať. Kňaz ju preruší a prosí, aby prestala, ale ona pokračuje ďalej a nevenuje mu najmenšiu pozornosť. Využíva ho ako člena neviditeľného publika, ktoré sa snaží zviest.

„Prestaňte s tým. Stačí!“ precedí cez zuby riaditeľ úplne vyvedený z miery.

Paula sa pohrdavo usmeje.

„To je len začiatok!“

„Načo ste sem prišli?“

„Porozprávať sa o bratovi,“ prehodí Paula, akoby sa nič nestalo, „a urobiť to, čo on už nestihol.“

„A museli ste sem prísť takto oblečení?“

„Áno.“

„Ubezpečujem vás, že keby nešlo o spomienku na Luisa, nedovolil by som vám povedať už ani slovo.“

„Cítim to rovnako. Ani mne sa nepáčia vaše šaty, ale nič vám nevyčítam.“

„Vyzeráte ako prostitútka.“

„Máte dobrý nos...“

„Netuším, o čo vám ide, ale už som vás znášal dosť dlho. Odíďte!“

„A nechcete sa porozprávať o bratovi? Kam sa podela vaša zvedavosť? Správajme sa ako civilizovaní ľudia a sadnime si,“ vy-
zve ho. „Prečítam vám príbeh. Patrí k jeho prvotinám a predpo-
kladám, že by vás mohol zaujať. Začal písať, ešte kým sem chodil
do školy. Keď bol v maturitnom ročníku, za báseň Najsvätejšie
Srdce Ježišovo dostal veľmi dobrú známku z literatúry.“

„Áno, pamätám si ju veľmi dobre,“ pátrovi sa zdá, že nad
sebou stráca akúkoľvek kontrolu. „Učil som ho. Už vtedy bol
veľmi citlivý a písal výborne. Som rád, že s tým neprestal.“

„Už som vám povedala, že písanie bolo jeho hlavným za-
mestnaním. Onedlho mu vyjde kniha poviedok. Ešte je v tla-
čiarni, ale niektoré z nich som vám priniesla.“

„Je to absurdné. Nebyť toho, že sa na seba tak podobáte,
myslel by som si, že ide o nemiestny žart. V každom prípade
vám ďakujem, že ste mi ich priniesli a dali si tú námahu, aj na-
priek náročnému obdobiu, ktoré momentálne prežívate. Rád
si ich prečítam.“

„Prečítam vám aspoň prvé. Spomína v nich na školu.“

„Píše o nás?“

„Áno, počúvajte.“

„... Najusilovnejší žiaci, ja som bol takmer vždy medzi nimi, boli raz za mesiac odmenení dňom voľna, zatiaľ čo ostatné deti zostávali v škole na vyučovaní. Keď bolo teplo, trávili sme deň v prírode. Odchádzali sme po raňajkách a vracali sa až pred večerou. Dozeral na nás jeden z učiteľov a väčšinou to bola odmena aj pre neho, pretože si špeciálny deň užíval spolu s nami. Sprevádzal nás a mal dávať pozor, aby sa nám nič nestalo. Niekedy bol dobrý pocit z vychádzky podmienený len kňazovou príjemnou spoločnosťou; niektorí z nich si vopred pripravovali program, naplánovali pre nás originálne a zábavné hry; iní nám rozprávali krátke humorné príbehy. Hoci sme si nikdy neboli istí, či ich niekde čítali, či sa skutočne stali, alebo si ich práve vymysleli, zakaždým nás ubezpečovali, že sú pravdivé.

Na výlete, o ktorom som sa rozhodol napísať, nás sprevádzal don Ceferino, asi tridsaťročný rehoľný kňaz. Bol krásny jarný deň a my sme sa vybrali na neďaleký kopec blízko rieky, obrastený kríkmi popri brehu. Donovi Ceferinovi som príliš nedôveroval. Prekážala mi jeho svetácka prefíkanosť, preto som si od neho držal odstup. Bol som veľmi zbožný a ideál kňaza pre mňa zosobňovali svätci, o ktorých sa písalo v knihách: ušľachtilí duchom, s pohľadom upretým smerom k nebesám. Don Ceferino sa usmieval ako bežný človek z ulice, čo ma len utvrdzovalo v presvedčení, že sa k nemu jeho povolanie nehodí.

Ani neviem ako, ležal som vedľa neho na úbočí kopca v tieni pod stromom. Ostatní chlapci sa zatiaľ hrali na druhej strane. Boli nablízku, ale oddeľovali nás od nich kríky, a tak sme na nich nevideli. (Teraz už chápem, kam

až bol don Ceferino pripravený zísť vo svojej opovážlivosti, pretože sa pri nás v tej chvíli mohol objaviť ktorýkoľvek z nich). Nepamätám si, čo mi hovoril, nebolo to nič dôležité. Rozprával len preto, aby vyplnil ticho navôkol. Rozopol si niekoľko gombíkov na sutane, tie v strednej časti, chytil ma za ruku a strčil mi ju dnu. Keď som tam siahol, roztriasol som sa od hrôzy a vzrušenia. Okamžite som ruku odtiahol, ale on ju znova prudko schmatol. Keď som si uvedomil, že akýkoľvek odpor je zbytočný, dovolil som mu, aby s ňou masturboval. Premohla ma zvedavosť a znechutenie. Chlpy na jeho prirodzení mi pripomínali suchú trávu na vyprahnutej lúke. Po príchode do školy som bol ešte stále veľmi rozrušený a v šoku z toho, čo sa stalo. Aby som sa zbavil úzkosti, rozhodol som sa obrátiť na svojho duchovného mentora, pretože som bol presvedčený, že mi môže pomôcť jedine on a nikto iný.

Na druhý deň po obede som zašiel do jeho izby, aby som sa s ním porozprával. Zaklopal som na dvere. Zvnútra sa spýtal, kto som a čo chcem. Keď som mu povedal svoje meno a že sa potrebujem vyspovedať, odpovedal, že nemá čas, aby som prišiel za ním do spovednice podvečer počas udeľovania požehnania (udelenie požehnania je duchovný akt, ktorého sme sa zúčastňovali každý deň pred večerou). Prechádzal som si vtedy náročným obdobím. Pochyboval som o živote, bol som úplne bezradný, a hoci som sa utiekal k pobožnosti, nenachádzal som v nej uspokojenie. Bol som taký mladý – mal som len desať rokov, a hoci ma viera ešte nenapĺňala, vedel som v nej vytrvať. V tom čase som bol presvedčený, že som spáchal smrteľný hriech, a ten pocit bol neznesiteľný. Hodiny plynuli pomaly, čakanie na spoveď sa mi zdalo večné. Umieral som od strachu pred

Božím hnevom, pripadalo mi absolútne logické, že do mňa v okamihu môže udrieť blesk, že ma neviditeľná sila zhodí zo schodov alebo že celú školu zaplaví voda a Boh so mnou skoncuje v jej útrobách.

Keď sme konečne vošli do kostola, ďakoval som Najvyššiemu, že som ešte nažive, a moju úzkosť zmiernil pohľad na spovednicu. Ponáhlal som sa dnu. Chvíľu som kľačal, v mysli som si narýchlo spytoval svedomie, ale nevedel som sa sústrediť. Naklonil som sa, nadvihol som záves, ktorý oddeľuje spovedníka od spovedajúceho sa, a nakukol som dnu. Očakával som, že mi kňaz ako vždy položí ruky na plecía, aby ma lepšie počul, a skrytý za závesom mi pošepká obvyklé veci, ale nestalo sa tak. Keď zistil, že som to ja, rozsvietil svetlo a... ani neviem, ako by som opísal, čo som uvidel. Usmieval sa na mňa otec José, môj duchovný mentor, oblečený ako žena, v červených zamatových šatách zo štyridsiatych rokov a s blondavou parochňou na hlave. Líčenie zvýrazňovalo jeho prirodzene bledú pleť a červen na lícach, pery mal krvavočervené. Zhíkol som.

„Neboj sa,“ povedal zaliečavo.

„Nečakal som, že vás tu takto nájdem, otče.“ Točila sa mi hlava.

Bez mihnutia oka, akoby si ani nevšimol, aký obrovský zmätok vo mne svojím zjavom vyvolal, sa ma spýtal:

„Páčim sa ti?“

Nezmohol som sa na slovo, a tak mi začal pomaly vysvetľovať:

„Krása je boží dar a ctiť si ju je to isté, ako ctiť si Boha. V tomto kostýme som krajší, mám pravdu? Význam našej

služby nezávisí od toho, ako sme oblečení. Habit mnícha mníchom nerobí. Kňazský stav je zosobnením intimity, abstrakcie, nemá nič spoločné s materiálnymi statkami. Obliekol som sa tak nielen preto, že je to zábavné, ale aj preto, aby som ti vyčistil myseľ, aby si sa nesprával tak upäto, keď posudzuješ správanie iných. Rozumieš?“

„Áno, otče,“ odpovedal som a bol som ešte zmätenejší.

„Je to prejav lásky k blížnemu. Podávam ti pomocnú ruku, ponúkam ti krásu. Alebo si myslíš, že krása nie je dôležitá?“

„Áno, je, otče.“

„Ponúkam ju tebe i sebe a obom nám prináša potešenie. Neznamená to, že sa budem vždy takto obliekať, hoci žiadny zákon to nezakazuje, ale keďže bratia mojej kongregácie sa už tradične obliekajú do čiernych sután, budem rešpektovať rozhodnutie a vkus nášho zakladateľa. Mal by si pochopiť, že život nie je len čierno-biely a občas je zábavné obliecť sa inak. Keď už som ti všetko vysvetlil, môžeme prejsť k spovedi. Vezmem si štólu.“

Vyslovil som rutinnú vetu a pri slovách „spáchal som tieto hriechy“ som ostal taký zmätený, že som nevedel, čím mám začať.

„Hovor, ako si zhrešil?“

„Neviem... ako by som vám to mal povedať... Stalo sa niečo hrozné a myslím, nie som si istý, či som podľahol pokušeniu, lebo v tej chvíli som cítil len znechutenie.“

S roztraseným hlasom som mu rozpovedal, čo sa stalo na pikniku.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Posledný sen***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.